

Bijlage: 4

Quickscan Wet natuurbescherming

Bestemmingsplanwijziging Meeslouwerpolder te
Leidschendam-Voorburg

Rapportnummer: 20171556/rap01
Status rapport: versie 1
Datum rapport: 14 maart 2018

Auteur: S. (Sjoerd) van Donselaar
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk

Opdrachtgever: Gemeente Leidschendam-Voorburg
Dhr. D. van Berlo
Postbus 1005
2260 BA Leidschendam

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Gebiedenbescherming	2
1.3 Doel.....	2
1.4 Kwaliteitsborging	3
1.5 Leeswijzer	3
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	7
3 METHODE.....	8
3.1 Opzet onderzoek	8
3.2 Literatuuronderzoek.....	8
3.3 Veldonderzoek.....	8
4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK	11
4.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	11
4.2 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)	12
4.3 Algemene broedvogels	12
4.4 Vleermuizen	12
4.5 Grondgebonden zoogdieren	13
4.6 Amfibieën	13
4.7 Ongewervelden	14
4.8 Flora.....	14
5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN.....	15
5.1 Inleiding.....	15
5.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4).....	15
5.2.1 Effecten.....	15
5.2.2 Maatregelen	16
5.3 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	16
5.4 Algemene broedvogels	16
5.4.1 Effecten.....	16
5.4.2 Maatregelen	16
5.5 Vleermuizen	16
5.5.1 Effecten.....	16
5.5.2 Maatregelen	17
5.6 Amfibieën	17
5.6.1 Effecten.....	17
5.6.2 Maatregelen	17
5.7 Platte schijfhoren	17
5.7.1 Effecten.....	17
5.7.2 Maatregelen	17
5.8 Beschermde flora	17
5.8.1 Effecten.....	17
5.8.2 Maatregelen	18
5.9 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	18
6 GEBIEDENBESCHERMING.....	19
6.1 Inleiding.....	19
6.2 Natura 2000-gebieden	19
6.3 Natuurnetwerk Nederland	19

6.4 Belangrijk weidevogelgebied.....	20
7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
7.1 Soortenbescherming.....	22
7.2 Gebiedenbescherming.....	22

Bijlage 1: Indeling plangebied in deelgebieden

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Leidschendam-Voorburg is bezig met de voorbereidingen van een planologische procedure voor het glastuinbouwgebied Meeslouwerpolder. Het voornemen is om op termijn de aanwezige glastuinbouw te saneren waarbij sloopwerk en mogelijk herverkaveling plaatsvindt. De vrijgekomen grond zal bestemd worden voor woningbouw. Om dit mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging nodig. Op dit moment zijn er nog geen concrete ontwikkelingen gepland. Om te bepalen of de voorgenomen bestemmingsplanwijziging kan leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat. (bron: Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016)

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Omdat momenteel nog geen concrete ontwikkelingen gepland zijn is het in dit stadium van de planfase niet mogelijk om een ontheffing aan te vragen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Zuid-Holland, de uitvoerende instantie is de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Gebiedenbescherming

Via de Wnb is tevens de bescherming van gebieden vastgelegd. De gebiedenbescherming houdt samengevat in dat een ingreep in of nabij Natura 2000-gebieden geen significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten mag hebben. Indien significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden via de Wnb kunnen gebieden via de ruimtelijke kaders beschermd worden middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS).

In de provincie Zuid-Holland genieten belangrijke weidevogelgebieden dezelfde bescherming als het Natuurnetwerk Nederland. Indien door een nieuw plan, project of initiatief de wezenlijke kenmerken en waarden van een belangrijk weidevogelgebied significant worden aangetast dan dient de schade van de ingreep gemitigeerd en/of gecompenseerd te worden. Bij het voorspellen van effecten gaat het niet alleen om ruimte beslag maar vooral om verstoringzones die daardoor minder of ongeschikt worden voor weidevogels.

1.3 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen een belangrijk weidevogelgebied?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, verslechteringstoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

1.4 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKb. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKb aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode beschreven, waarop een quickscan wordt uitgevoerd. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.3) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Algemene beschrijving

Het plangebied is gelegen ten noordwesten van Stompwijk en betreft een polder met glastuinbouw en woningen. Het gebied wordt begrenst door de A4 (noord), de Kniplaan (west) en de Stompwijkse vaart (zuid), de oostgrens loopt door het landelijk gebied tussen de A4 en de Dr. Van Noortstraat.

Vanwege de afmeting van het plangebied is ervoor gekozen een onderverdeling in deelgebieden te maken (zie figuur 2-9). In het vervolg van deze rapportage zal deze onderverdeling terug komen.

1. Tuinbouwweg

Dit deelgebied is gelegen aan de westzijde van het plangebied, centraal door het gebied loopt de Tuinbouwweg. Binnen de grenzen zijn voornamelijk glastuinbouw, woningen, bedrijfspanden en schuren aanwezig. Ook ligt er één boerderij.

Veruit het grootste deel van het oppervlak bestaat uit kassen, deze zijn verschillend van leeftijd, vorm, hoogte en staat van onderhoud. De meeste kassen zijn nog in gebruik, een deel doet momenteel dienst als caravanstalling. Er zijn verschillende typen woningen aanwezig, zo staan er relatief nieuwe, vrijstaande woningen maar ook oudere twee-onder-één kap huizen. Het grootste deel is opgetrokken uit baksteen en heeft een pannendak. De overige bebouwing bestaat uit bedrijfspanden en schuren die opgebouwd zijn van plaatmateriaal en veelal een plat dak hebben.

Rond de (bedrijfs)woningen zijn tuinen aanwezig met uiteenlopende beplantingen. Er staan meerdere bomen, deze zijn allemaal niet erg oud en vertonen geen scheuren of holten. Verder zijn er coniferen aanwezig, zowel solitair als in haagvorm. Er is vrijwel geen gras aanwezig in dit deelgebied, enkel in de berm en in wat tuinen.

Binnen het plangebied zijn meerdere waterbassins aanwezig, deze zijn bekleed met zeil en niet begroeid. Aan weerszijden van de Tuinbouwweg en tussen de kassen liggen smalle sloten. De oevers zijn overwegend steil en weinig begroeid. De sloten zijn ongeveer 2 meter breed en er staat weinig water in. Een deel van de sloten is sterk beschaduwd en er treedt bladinvall op. Waarschijnlijk ligt hier een vrij dikke sliblaag. Het doorzicht verschilt maar er zijn geen (resten van) waterplanten te zien. De watergangen lijken recent geschoond.

Figuur 2-1. Impressie bebouwing.

Figuur 2-2. Impressie glastuinbouw.

2. Veilingweg/Huyssitterweg

Dit deelgebied is centraal gelegen binnen het plangebied, door het gebied lopen de Veilingweg en Huyssitterweg. Binnen de grenzen zijn voornamelijk glastuinbouw, woningen, bedrijfspanden en schuren aanwezig.

Het grootste deel van het oppervlak bestaat uit kassen, deze zijn nieuwer dan de kassen in deelgebied 1 en allemaal in gebruik. Er zijn verschillende type woningen aanwezig, zo staan er relatief nieuwe, vrijstaande woningen maar ook oudere twee-onder-één kap huizen. Het grootste deel van is opgetrokken uit baksteen en heeft een pannendak. De overige bebouwing bestaat uit bedrijfspanden en schuren die opgebouwd zijn van plaatmateriaal en veelal een plat dak hebben.

Rond de (bedrijfs)woningen zijn tuinen aanwezig met uiteenlopende beplantingen. Er staan meerdere grote bomen, zowel solitair als in laanverband. Eén wilg in de tuin van Huyssitterweg 7 heeft een grote holte, de overige bomen hebben geen holten, scheuren of loszittend schors. Verder zijn er coniferen aanwezig, zowel solitair als in haagvorm. Er is vrijwel geen gras aanwezig in dit deelgebied, enkel in de berm en in wat tuinen.

Binnen dit deelgebied zijn meerdere waterpartijen aanwezig, zowel in de vorm van waterbassins als meer natuurlijke vijvers. Langs de vijvers is meestal weinig oeverbegroeiing aanwezig, op enkele plekken wat smalle stroken riet en lisdodde. De watergangen zijn smal, ondiep en hebben steile oevers. Ook is er soms veel bladinal en groeit er kroosvaren, deze varenssoort kan een dichte zode vormen op het wateroppervlak, waardoor zonlicht niet meer in het water valt en andere waterplanten geen kans hebben.

Figuur 2-3. Grotere waterpartijen.

Figuur 2-4. Coniferen in tuinen.

3. Polder noordoost

Dit deelgebied omvat alle weilanden aan de noordoostzijde van het plangebied.

In dit deelgebied is geen bebouwing aanwezig, dit is bewust gedaan met de verdeling in deelgebieden.

De vegetatie in dit gedeelte bestaat hoofdzakelijk uit een zeer monotone begroeiing van productie gras (waarschijnlijk Engels raaigras) er groeien vrijwel geen kruiden tussen. Langs de watergangen zijn oeverplanten als gele lis, rietgras en mogelijk zwanenbloem aanwezig. Enkele percelen worden beweide met schapen.

De poldersloten zijn vrij smal en recht, hebben weinig doorzicht en steile oevers. De wetering waar de smalle sloten op uitkomen is een stuk breder (4 meter) en dieper. De oevers zijn ook steil en er was op het moment van het veldonderzoek weinig oevervegetatie aanwezig. Binnen de polder is een peilverschil van ongeveer 20 centimeter, mogelijk heeft dit met het winterpeil te maken.

Nabij de meest noordelijke punt van het plangebied ligt een ecologische verbinding onder de A4. Deze verbindt het NNN-gebied Vlietland met de Meeslouwerpolder. De verbinding is zowel geschikt voor aquatische als terrestrische fauna.

Figuur 2-5. Smalle rechte poldersloten.

Figuur 2-6. Ecologische verbinding onder A4.

4. Polder zuidwest

Dit deelgebied omvat alle weilanden aan de zuidwestzijde van het plangebied, er is ook een boerderij met paardenren aanwezig.

De vegetatie in dit gedeelte bestaat hoofdzakelijk uit een zeer monotone begroeiing van productie gras (waarschijnlijk Engels raaigras) er groeien vrijwel geen kruiden tussen. Langs de watergangen zijn oeverplanten als gele lis, rietgras en mogelijk zwanenbloem aanwezig. De meeste percelen worden beweid met schapen of paarden.

De poldersloten zijn vrij smal en recht, hebben weinig doorzicht en steile oevers. De wetering waar de smalle sloten op uitkomen is een stuk breder (4 meter) en dieper. De oevers zijn ook steil en er was op het moment van het veldonderzoek weinig oevervegetatie aanwezig.

Figuur 2-7. Impressie agrarisch landschap.

Figuur 2-8. Beweiding schapen.

Figuur 2-9. Ligging plangebied en indeling deelgebieden (in bijlage 1 is deze afbeelding groter weergegeven). (Bron ondergrond: Google Maps)

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

De gemeente wil een nieuw bestemmingsplan opstellen waarin woningbouw toegestaan is. Op dit moment zijn er nog geen concrete ontwikkelingen gepland. Het doel van de gemeente is om, zodra glastuinbouw bedrijven stoppen, deze te saneren en te herontwikkelen met woningbouw. Ten behoeve van deze ontwikkeling zullen de kassen en bijbehorende bedrijfspanden gesloopt worden. De ontwikkeling heeft alleen betrekking op reeds bebouwde delen van het plangebied, de polders zullen onbebouwd blijven.

De verwachting is dat de glastuinbouwbedrijvigheid in deelgebied 1 Tuinbouwweg als eerst zal stoppen. Deze verwachting is gebaseerd op het gegeven dat daar de oudste glastuinbouwbedrijven aanwezig zijn.

3 METHODE

3.1 Opzet onderzoek

Een quickscan is een volledige geschiktheidsbeoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Indien uit de quickscan blijkt dat geen geschikt leefgebied aanwezig is, bestaat er geen noodzaak tot nader onderzoek of een ontheffing en is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

Als blijkt dat het plangebied (mogelijk) geschikt is als leefgebied voor beschermde soorten is het nodig om de aan- of afwezigheid van alle mogelijk voorkomende soorten met zekerheid te bepalen. Hiervoor kan het nodig zijn om nader soortgericht onderzoek in de geschikte periode van het jaar uit te voeren, vaak dient dit conform soort specifieke onderzoeksprotocollen te gebeuren.

Het doel van de quickscan is dus om te bepalen of nader onderzoek naar beschermde soort(groep)en noodzakelijk is en of dit effect heeft op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn in de regel 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is een zoekgebied van 5x5 km (ook wel uurhok) gebruikt, met in het centrum het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. De NDFF is geraadpleegd op 12-2-2018. Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldonderzoek

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of het plangebied geschikt is als leefgebied voor de beschermde soorten die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Op 13 februari 2018 is het veldbezoek uitgevoerd, onder gunstige weersomstandigheden (onbewolkt, 3 graden Celsius en 3 Bft ZZO). Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat.1 t/m 4)

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierzwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen zelf niet betreden, maar van buiten geïnspecteerd;
- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. waterspitsmuis, eekhoorn, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbeplanting (voor platte schijfhoren).

4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied beschermde soorten van de volgende soortgroepen voor kunnen komen:

- broedvogels (cat. 1-4, 5 en algemene);
- zoogdieren (vleermuizen en grondgebonden);
- amfibieën;
- ongewervelden (platte schijfhoren).

Er komt uit de literatuur geen beschermde flora naar voren, toch wordt deze soortgroep in het vervolg van de rapportage behandeld. Hier is voor gekozen omdat flora een slecht onderzochte en hierdoor soms onvoorspelbare soortgroep is.

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat geen beschermde soorten van de volgende soortgroepen hun natuurlijke verspreidingsgebied in (de omgeving van) het plangebied hebben:

- flora;
- vissen;
- reptielen;
- insecten (dagvlinders en libellen).

Uit het veldbezoek is ook geen reden gebleken om de afgevalen soortgroepen alsnog te betrekken in de rapportage. Er zijn namelijk geen bijzonder biotopen aangetroffen waar deze soort(groep)en aangetroffen worden. In het vervolg van deze rapportage wordt daarom enkel ingegaan op de soortgroepen waarvan, volgens het literatuuronderzoek, in de omgeving van het plangebied beschermde soorten voor (kunnen) komen.

4.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4 broedvogels) voorkomen: gierzwaluw, huismus, kerkuil, steenuil, ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer. Niet alleen de nesten van deze vogels zijn jaarrond beschermd, maar ook de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied). Derhalve is bij het veldbezoek zowel op de geschiktheid als broedlocatie als de geschiktheid als rust- en foerageergebied gelet.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is als broedlocatie voor de gierzwaluw en huismus. Beide soorten nestelen vaak onder de dakpannen van wat oudere woningen. Zowel in deelgebied 1 als 2 zijn dergelijke woningen aanwezig. Tevens waren poepsporen zichtbaar op enkele woningen, dit duidt er op dat deze reeds gebruikt worden als broedlocatie (mogelijk door andere soorten zoals spreeuw) en dus geschikt zijn. De vele coniferen in deelgebied 1 en 2 kunnen fungeren als essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van de huismus.

Het plangebied is mogelijk ook geschikt als broedlocatie voor de kerkuil, dit komt omdat er veel schuren aanwezig zijn. De soort is in grote mate afhankelijk van kunstmatige nestkasten, die vaak in de schuren worden gehangen. De schuren zijn tijdens de quickscan niet van binnen bekeken dus het is niet met zekerheid te zeggen of deze aanwezig zijn. Het plangebied is ongeschikt voor de steenuil, er zijn geen nestkasten aanwezig en geen geschikt biotoop in de vorm van knot- of fruitbomen met holten of oude vervallen schuren. De lokale vogelwerkgroep heeft aangegeven geen uilenkasten (kerk- en steenuil) in het plangebied te hebben hangen (email M. van de Reep, 22-2-2018). Het is echter mogelijk dat bewoners op eigen initiatief nestkasten voor de kerkuil hebben geplaatst.

Daarnaast is het plangebied mogelijk geschikt als onderdeel van de functionele leefomgeving van de kerk- en steen- en ransuil, zo kunnen ze muizen vangen op de weilanden en rond de twee boerderijen. De coniferen in het plangebied kunnen geschikt zijn als roestplek van ransuilen.

Het plangebied is ongeschikt als broedgebied voor de ooievaar, er zijn namelijk geen kunstmatige nesten aanwezig. Mogelijk is de polder wel geschikt als onderdeel van de functionele leefomgeving (foerageergebied).

Het plangebied is ongeschikt als nestgelegenheid voor de boombroeders boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer. Er zijn geen aangesloten bosjes of geschikte solitaire bomen aanwezig. Ook zijn geen oude nesten aangetroffen, waar deze soorten vaak gebruik van maken.

Mogelijk dat de omliggende polders (deelgebied 3 en 4) gebruikt worden als foerageergebied door deze soorten. Tijdens het onderzoek is in deelgebied 4 een buizerd waargenomen.

4.2 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) voor (kunnen) komen: spreeuw, pimpelmees, koolmees, grote bonte specht, groene specht, blauwe reiger, boerenwaluw, boomkruiper, bosuil, boomklever, ekster, huiswaluw, torenvalk, zwarte roodstaart, ijsvogel. Vogels uit deze categorie betreffen broedvogels waarvan de nesten in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt en waarvan de soorten jaarrond beschermd zijn als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is als broedlocatie voor spreeuw, pimpelmees, koolmees, ekster, zwarte roodstaart, grote bonte specht, groene specht, ijsvogel. Het geschikte broedbiotoop is aanwezig in de tuinen en woningen van deelgebied 1 en 2. Tijdens het onderzoek is in deelgebied 2 een ijsvogel waargenomen, mogelijk dat deze ergens binnen de grenzen van het plangebied in een steile oever tot broeden kan komen. Deze oevers zijn met name aanwezig langs deelgebied 3 en 4.

Mogelijk is rond de boerderijen geschikt broedbiotoop aanwezig voor de huis- en boerenwaluw.

Wegens het ontbreken van oudere bomen en aaneengesloten bospercelen is het plangebied ongeschikt als broedbiotoop voor bosuil, boomklever en blauwe reiger.

4.3 Algemene broedvogels

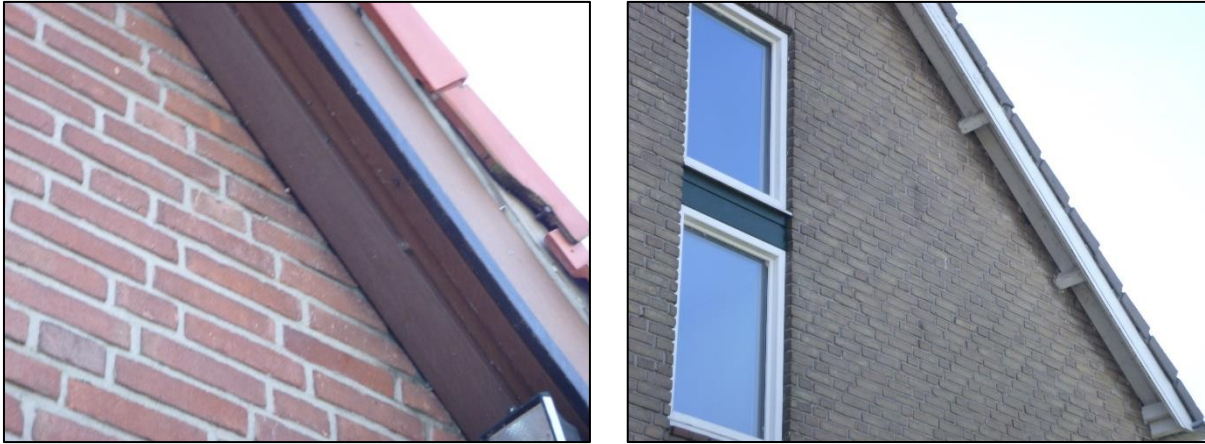
Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: heggenmus, vink, winterkoning, houtduif en merel. Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is als nestbiotoop voor diverse soorten struweelbroeders, zoals: heggenmus, vink, winterkoning, houtduif en merel.

4.4 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis.

Uit het veldonderzoek blijkt dat in deelgebied 1 en 2 woningen staan die geschikt zijn als verblijfplaats voor de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger. De vleermuizen kunnen langs kantpannen en openingen tussen gevel en dakbeschot in de spouwmuuren of onder de dakpannen komen (zie figuur 4-1).

Figuur 4-1. Geschikte invliegopeningen bij meerdere woningen in deelgebied 1 en 2.

Het plangebied is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor de boombewonende rosse vleermuis, wegens de aanwezigheid van een wilg met een holte.

Als foerageergebied heeft het plangebied waarschijnlijk niet een hele hoge waarde, dit komt door de hoge mate van lichtversterking door de kassen en het beperkte areaal aan hoog opgaand groen.

Het plangebied is ongeschikt als vliegroute, dit heeft te maken met het ontbreken van doorgaande lijnvormige structuren (als bomen lanen en brede watergangen) en de hoge mate van lichtversterking.

4.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de waterspitsmuis is aangetroffen.

Uit het veldonderzoek blijkt dat alle deelgebieden ongeschikt zijn als leefgebied voor de waterspitsmuis. Dit komt omdat de waterspitsmuis leeft rondom watergangen met een natuurlijke en structuurrijke oeverbegroeiing. In het plangebied zijn de watergangen recht en hebben ze steile oevers, een structuurrijke natuurlijke oeverbegroeiing is hierdoor niet mogelijk. Daarnaast worden de sloten en oevers intensief geschoond en gemaaid.

4.6 Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de rugstreeppad voor kan komen.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is als voortplantingshabitat en als land(-winter)habitat. De watergangen in het plangebied zijn veelal ondiep en warmen in de zomer snel op, dit is gunstig voor de ontwikkeling van de eitjes en larven van de rugstreeppad. Daarnaast zijn op enkele percelen smalle greppels met een laagje water aanwezig. Deze kunnen ook fungeren als voortplantingshabitat. De meerdere paardenrenbakken, zanddepots en moestuinen binnen het plangebied zijn geschikt als land- en winterhabitat.

Figuur 4-2. Geschikt voortplantingsbiotoop rugstreeppad.

Figuur 4-3. Geschikt landbiotoop rugstreeppad.

4.7 Ongewervelden

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de platte schijfhoren voor (kan) komen.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied mogelijk geschikt is als leefgebied voor de soort. De platte schijfhoren is een waterslak en leeft in heldere begroeide watergangen. Een deel van de watergangen van deelgebied 1 en 2 was ten tijde van het veldbezoek helder, maar onbegroeid. Mogelijk dat in de zomer wel begroeiing aanwezig is.

Op het moment van de inventarisatie waren de watergangen in deelgebied 3 en 4 onbegroeid en troebel, dit kan echter een gevolg zijn van het winterpeil en het feit dat het grootste deel van de waterplanten in de winter afsterft. Het voorkomen van de platte schijfhoren kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

4.8 Flora

Uit het literatuuronderzoek komen geen beschermde florasoorten naar voren. De beschermde florasoorten uit de Wet natuurbescherming komen weinig voor en zijn vaak niet vlakdekkend onderzocht, ze kunnen mede hierdoor erg onvoorspelbaar zijn. Een aantal soorten groeit op ruderaal terreinen zoals aanwezig binnen het plangebied.

Het veldbezoek is buiten het groeiseizoen van de (beschermde) flora uitgevoerd, het is daarom niet mogelijk om op voorhand de aanwezigheid uit te sluiten.

5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 Inleiding

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.2 t/m 5.7 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie hoofdstuk 4) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken.

In paragraaf 5.8 worden enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

5.2.1 Effecten

Het plangebied is geschikt als broedbiotoop voor huismus, gierzwaluw en kerkuil. Als gevolg van de eventuele sloop van woningen en schuren kunnen nestlocaties van deze soorten vernield worden. Hierdoor is sprake van overtreding van de Wnb (artikel 3.1, tweede lid).

Het plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor de volgende jaarrond beschermde soorten: ooievaar, kerkuil, steenuil, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, steenuil en sperwer. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd in dit deze deelgebieden. Door het verwijderen van de glastuinbouw zal de lichtverstoring afnemen en worden deze foerageergebieden mogelijk geschikter, met name voor de uilen. Daarnaast betreft het op dit moment geen essentieel foerageergebied. Dit komt doordat in de directe omgeving van het plangebied voldoende (geschiktere) alternatieve rust- en foerageergebieden aanwezig zijn. Bijvoorbeeld in de bospercelen die rond de plassen net ten noorden van het plangebied aanwezig zijn. Ook het agrarisch gebied waardoor het plangebied wordt omgeven is geschikt als alternatief. Mogelijk is dit zelfs geschikter wegens de afwezigheid van glastuinbouw en de lichtverstoring die hier mee gepaard gaat. Er zijn dus geen effecten te verwachten op rust- en foerageergebieden van deze overige soorten.

Figuur 5-1. Alternatieve foerageergebieden (groen) in omgeving plangebied (rood). (bron ondergrond: Google Maps)

5.2.2 Maatregelen

Het is van belang om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde broedvogels. Het gaat dan om huismus, gierzwaluw, kerkuil en roestbomen van de ransuil.

Als blijkt dat jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn, is het belangrijk om hier met toekomstige ontwikkelingen rekening mee te houden. Afhankelijk van de ontwikkeling is mogelijk compensatie van de nestplaatsen nodig en dient een ontheffingsaanvraag op de Wnb te worden aangevraagd. Tevens is het van belang de werkzaamheden dan ecologisch te begeleiden.

5.3 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Het plangebied is geschikt als broedbiotoop voor spreeuw, boerenzwaluw, huiszwaluw, pimpelmees, koolmees, ekster, zwarte roodstaart, grote bonte specht, groene specht, ijsvogel. Geschikt broedbiotoop is aanwezig in struiken, bomen, schuren, woningen en mogelijk steile oevers.

Enkele soorten (spreeuw, huiszwaluw en boerenzwaluw) kunnen in potentie in hoge aantallen voorkomen. Nader onderzoek dient uit te wijzen of het plangebied voor deze soorten mogelijk van ecologisch hoog belang is. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer zeer veel spreeuwen broeden in de aanwezige woningen.

De overige soorten kunnen echter maar met één of enkele paren voorkomen, het plangebied is voor die soorten niet van ecologisch hoog belang. Het is niet noodzakelijk om nader ecologisch onderzoek naar deze soorten uit te voeren.

5.4 Algemene broedvogels

5.4.1 Effecten

Het plangebied is geschikt voor diverse algemene tijdens het broedseizoen beschermde vogelsoorten als: heggenmus, vink, winterkoning, houtduif, merel, roodborst, meerkoet, waterhoen en wilde eend.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord en/of vernield. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Verstoring van nesten veroorzaakt derhalve geen overtreding van de Wnb. Door vernieling van nesten wordt de Wnb echter wel overtreden.

5.4.2 Maatregelen

Indien werkzaamheden gaan plaatsvinden dienen deze buiten het reguliere broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) en aan de hand van een ecologische werkprotocol uitgevoerd te worden.

5.5 Vleermuizen

5.5.1 Effecten

Het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor de gewone-, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meer- en watervleermuis. Onder de dakpannen, houten betimmeringen en in de spouwmuur kunnen de vleermuizen hun verblijfplaats hebben. Door de sloop van (bedrijfs)panden binnen de grenzen van het plangebied zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van deze soorten niet uitgesloten. Als gevolg van eventuele sloopwerkzaamheden kunnen de volgende effecten/overtredingen optreden:

- Artikel 3.5 lid 1: opzettelijk doden van vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- Artikel 3.5 lid 2: opzettelijk verstoren van vleermuizen in hun natuurlijk verspreidingsgebied;
- Artikel 3.5 lid 4: beschadigen of verstoren van rust- en voortplantingsplaatsen.

5.5.2 Maatregelen

Het is van belang om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Omdat er nog geen concrete ontwikkelingen gepland zijn volstaat een nader onderzoek op gebiedsniveau. Hiermee wordt een algemeen beeld verkregen en worden de meest belangrijke functies (kraamverblijven) in kaart gebracht. Zodra concrete ontwikkelingen gepland zijn dient het betreffende deel nader onderzocht te worden op vleermuizen.

Eventuele maatregelen kunnen pas na een gericht nader onderzoek opgesteld worden. Indien dan functies van vleermuizen worden aangetroffen is mogelijk compensatie van de verblijfplaatsen nodig en dient een ontheffingsaanvraag op de Wnb te worden aangevraagd. Tevens is het van belang de werkzaamheden dan ecologisch te begeleiden.

5.6 Amfibieën

5.6.1 Effecten

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad, zowel als voortplantingshabitat en landhabitat. Als gevolg van het verwijderen van de huidige bedrijvigheid en het herontwikkelen van de kavels worden mogelijk rugstreeppadden gedood, verstoord, eieren vernield, rust- en verblijfplaatsen beschadigd of vernield. Hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden (resp. art. 3.5 lid 1-4).

5.6.2 Maatregelen

Het is van belang om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van rugstreeppadden in het plangebied. Omdat er nog geen concrete ontwikkelingen gepland zijn volstaat een nader onderzoek op gebiedsniveau. Hiermee wordt een algemeen beeld verkregen en worden de meest belangrijke functies in kaart gebracht.

Aan de hand van het nader onderzoek kunnen eventuele maatregelen bepaald worden.

5.7 Platte schijfhoren

5.7.1 Effecten

Het plangebied is mogelijk geschikt voor de platte schijfhoren. Als gevolg van eventuele toekomstige werkzaamheden binnen het plangebied worden mogelijk platte schijfhorens gedood, verstoord, eieren vernield, rust- en verblijfplaatsen beschadigd of vernield. Hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden (resp. art. 3.5 lid 1-4). Alleen bij werkzaamheden aan watergangen (dempen/vergraven) is dit risico aanwezig.

5.7.2 Maatregelen

Het is van belang om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van de platte schijfhoren in het plangebied. Omdat er nog geen concrete ontwikkelingen gepland zijn volstaat een nader onderzoek op gebiedsniveau. Hiermee wordt een algemeen beeld verkregen en worden de meest belangrijke functies in kaart gebracht.

Aan de hand van het nader onderzoek kunnen eventuele maatregelen bepaald worden.

5.8 Beschermd flora

5.8.1 Effecten

Het plangebied is mogelijk geschikt voor beschermde flora. Als gevolg van het voornemen om aanwezige glastuinbouw te saneren en nieuwbouw te plegen worden mogelijk beschermde flora soorten vernield. Dit is een overtreding van artikel 3.10 lid 1 onderdeel c.

5.8.2 Maatregelen

Het is van belang om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van beschermde flora. Hiertoe dienen enkel de delen onderzocht te worden waar ontwikkelingen voorzien zijn (deelgebied 1 en 2)

Aan de hand van het nader onderzoek kunnen eventuele maatregelen bepaald worden.

5.9 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)

Zodra concrete ontwikkelingen bekend worden is het belangrijk in de uitvoering hiervan rekening te houden met aanwezige flora en fauna (zorgplicht). Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.
- In mogelijk leefgebied: jonge hazen/egels uit werkgebied verplaatsen of zelfstandig laten vluchten.

Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen overblijven, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad;
- Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor de rugstreeppad en (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.4.2). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).

6 GEBIEDENBESCHERMING

6.1 Inleiding

Naast de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming is in Nederland ook gebiedenbescherming van kracht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen Natura 2000-gebieden die landelijk worden aangewezen en beschermd worden middels de Wet natuurbescherming en gebieden die provinciaal worden aangewezen in structuurvisies en beschermd zijn middels Provinciale Verordeningen. Provinciaal beschermde gebieden zijn in ieder geval alle gebieden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. In de provincie Zuid-Holland is gekozen nog een aantal andere gebieden te beschermen, zogenaamde categorie 2 gebieden. Dit zijn belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad en karakteristieke landschapselementen. Voor deze opdracht is met name de eerste van belang (belangrijke weidevogelgebieden).

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt besproken of nadere toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is.

6.2 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt 7 km ten oosten van het N2000-gebied Meijndel & Berkheide en op 6 km ten westen van N2000-gebied De Wilck. Meijndel en Berkheide ligt op dusdanig grote afstand dat negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) niet worden verwacht. Voor De Wilck zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor de niet-broedvogelsoorten kleine zwaan en smient. Voor beide soorten geldt een behoudsdoelstelling. Deelgebied 3 en 4 kunnen mogelijk van belang zijn voor deze soorten als foerageer- en/of rustgebied. Eventuele verstoring als gevolg van het voornemen kan dan middels externe werking invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen.

Het is noodzakelijk om het voornemen te toetsen aan de instandhoudingsdoelstellingen van N2000-gebied De Wilck (een voortoets). Ook is het noodzakelijk om een stikstofberekening uit te voeren voor het planvoornemen. Middels een zogenaamde AERIUS-berekening wordt bekeken of er een toename in stikstofuitstoot optreedt en of dit een effect kan hebben op in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden. In dit stadium is het lastig een dergelijke berekening uit te voeren omdat er nog niet bekend is hoe veel woningen (maximaal) worden toegestaan.

6.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de grenzen van het NNN maar wel nabij het NNN (zie figuur 6-1). Het gaat om percelen van het type N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en om de Vogelplas Starrevaart (verschillende beheertypen). Het is niet noodzakelijk om het voornemen te toetsen aan effecten op het NNN.

De ongebouwde deelgebieden 3 en 4 blijven groen en onbebouwd, enkel het type bebouwing van de reeds bebouwde delen (deelgebied 1 en 2) verandert. Dit zal geen effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

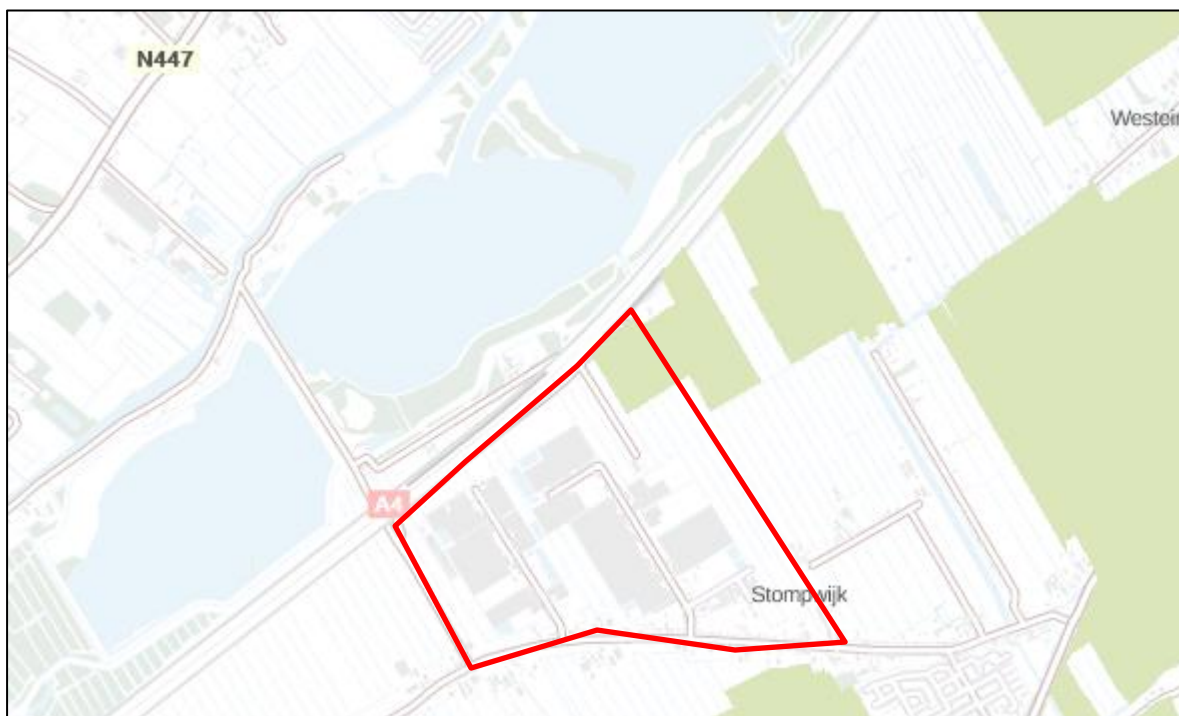

Figuur 6-1. NNN in omgeving plangebied (rood). Ten noordoosten N13.01 Vochtig weidevogelgrasland (groen) en N05.01 Moeras (grijs), ten westen Vogelplas Starrevaart met verschillende beheertypen. (bron: Natuurbeheerplan 2018 op provinciale Geoviewer)

6.4 Belangrijk weidevogelgebied

Binnen de grenzen van het plangebied is een oppervlak aangewezen als belangrijk weidevogelgebied (figuur 6-2). Directe effecten zijn uitgesloten omdat deze delen niet betrokken worden in de toekomstige ontwikkeling. Ze blijven dus onaangetast. Indirecte effecten als gevolg van verstoring zijn niet met zekerheid op voorhand uit te sluiten. Nadere toetsing van deze effecten is conform de Verordening Ruimte 2014 en de Visie Ruimte en Mobiliteit (2018) noodzakelijk om deze definitief uit te sluiten of aan te tonen.

Wanneer sprake is van significante aantasting is het provinciale compensatiebeleid van toepassing zoals vastgelegd in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).

Figuur 6-2. Belangrijke weidevogelgebieden (groen) in omgeving plangebied (rood). (bron: Natuurbeheerplan 2018 op provinciale Geoviewer)

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis) kunnen mogelijk hun verblijfplaatsen in de woningen en holle boom binnen het plangebied hebben. Jaarrond beschermde broedvogels huismus, gierzwaluw en kerkuil kunnen mogelijk binnen de grenzen van het plangebied tot broeden komen. De jaarrond beschermde ransuil kan mogelijk vaste rustplaatsen hebben in het plangebied. Ook voor broedvogels van cat. 5 en algemene broedvogels is geschikt broedbiotoop aanwezig. De rugstreeppad maakt mogelijk gebruik van het plangebied als voortplantingsbiotoop en landhabitat. De sloten in het plangebied zijn mogelijk geschikt als leefgebied voor de platte schijfhoren. Mogelijk komen tevens beschermde florasoorten voor.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Het voornemen om de huidige glastuinbouw te herontwikkelen tot woningen kan mogelijk leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen, broedvogels (cat. 1-5), rugstreeppad, platte schijfhoren en beschermde flora is noodzakelijk.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

Zodra concrete ontwikkelingen bekend zijn is het belangrijk in de uitvoering rekening te houden met een aantal algemene voorzorgsmaatregelen. Dit zijn onder andere werken buiten het broedseizoen, werken vanuit één richting en het sparen van zo veel mogelijk groen. Aan de hand van het nader onderzoek volgen mogelijk nog meer soort specifieke maatregelen.

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Op basis van de quickscan kan deze deelvraag nog niet beantwoord worden. Nader onderzoek naar diverse soortgroepen moet uitwijzen of beschermde soorten daadwerkelijk voorkomen in het plangebied. Vervolgens moeten de ontwikkelingen (zodra deze bekend zijn) getoetst worden en wordt bekeken of een ontheffing aangevraagd moet worden.

7.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Liggt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen andere ruimtelijk beschermde gebieden (NNN en belangrijke weidevogelgebieden)?

Het plangebied ligt op ca. 6-7 km van N2000-gebieden (Meijndel & Berkheide, De Wilck). Het plangebied ligt niet in maar wel nabij het NNN, in het plangebied is belangrijk weidevogelgebied aanwezig.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Negatieve effecten zijn deels bij voorbaat uit te sluiten. Negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) op N2000-gebied Meijndel en Berkheide zijn uitgesloten. Voor De Wilck kan dit niet ten aanzien van mogelijke verstoring van foerageergebied en is nadere toetsing noodzakelijk. Negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op N2000-gebieden zijn ook niet bij voorbaat uitgesloten. Effecten

op het NNN zijn uitgesloten, omdat de werkzaamheden buiten de grenzen van het NNN plaatsvinden en enkel betrekking heeft op reeds bebouwde delen. Directe effecten op belangrijke weidevogelgebieden zijn uitgesloten om dat binnen deze gebieden geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Indirecte effecten zijn niet uitgesloten en dienen nader getoetst te worden.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Ja. Het is noodzakelijk om een voortoets uit te voeren om negatieve effecten als gevolg van externe werking op de doelstellingen van het N2000-gebied de Wilck te bepalen. Het is ook noodzakelijk om een AERIUS-berekening uit te voeren om negatieve effecten van stikstofdepositie op de N2000 gebieden Meijndel & Berkheide en De Wilck te bepalen. Het is ook noodzakelijk om middels een Nee-tenzij toets te bepalen of indirecte effecten op belangrijke weidevogelgebieden aan de orde zijn.

BIJLAGE 1

Bron ondergrond: Google Maps.